

**ZÁKLADNÁ ŠKOLA, FÁBRYHO 44,
KOŠICE**

**INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM
„ŠKOLA PRE 21. STOROČIE“**

PRE
primárne vzdelávanie ISCED 1
(1., 2., 3. a 4.ročník)
a
nižšie stredné vzdelávanie ISCED 2
(5., 6., 7., 8. a 9.ročník)

školský rok
2019/2020

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Škola pre 21. storočie

Názov školského vzdelávacieho programu	IŠVP Škola pre 21. storočie
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov (4 roky ISCED 1, 5 rokov ISCED 2)
Študijná forma	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský
Druh školy	štátna plnoorganizovaná základná škola

Predkladateľ	
Názov školy	Základná škola
Adresa	Fábryho 44, 040 22 Košice
IČO	35546859
Riaditeľ školy	PaedDr. Eva Brnová e-mail: fabryho@zsfabke.sk Tel.číslo: 055/7998 444 Fax: 055/7998 444
Koordinátor pre tvorbu ŠVP	Mgr. Ildikó Hrabinská, Mgr. Patrícia Svetlíková
Ďalšie kontakty	055/7998 445, 055/7998 446
Webová stránka	www.zsfabryho.sk

Zriaďovateľ	
Názov	Magistrát mesta Košice
Adresa	Tr. SNP 48/A
Kontakty	Tel. číslo: 055/6419 218 Fax: 055/6419 230 E-mail: skolstvo@kosice.sk

Platnosť dokumentu od	1.9.2008
ŠKVP bol schválený školskou radou dňa	

pečiatka školy

PaedDr. Eva Brnová
riaditeľka školy

Inovovaný školský vzdelávací program (IŠkVP) vznikol rozpracovaním Štátneho vzdelávacieho programu pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie do konkrétnych podmienok školy. Obidva dokumenty tvoria prakticky neoddeliteľný celok. Na tvorbe školského vzdelávacieho programu sa podieľala väčšina pedagogických zamestnancov školy. Školský vzdelávací program Škola pre 21. storočie je otvorený dokument, ktorý sa bude postupne doplňovať, upravovať, vylepšovať. Jeho strategický základ by sa však výraznejšie nemal meniť.

OBSAH

- 1. Všeobecná charakteristika školy**
  - 1.1 Veľkosť, situovanie, priestorové a materiálno-technické vybavenie školy**
  - 1.2 Charakteristika žiakov**
  - 1.3 Charakteristika pedagogického zboru**
  - 1.4 Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov**
  - 1.5 Dlhodobé projekty**
  - 1.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi**
  - 1.7 Škola ako životný priestor**
  - 1.8 Podmienky na zaistenie ochrany bezpečnosti a zdravia pri práci**

- 2. Charakteristika školského vzdelávacieho programu**
  - 2.1 Pedagogický princíp školy**
  - 2.2 Pedagogické stratégie**
  - 2.3 Profil absolventa**
    - 2.3.1 Primárne vzdelávanie**
    - 2.3.2 Nižšie stredné vzdelávanie**
  - 2.4 Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami**

- 3. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia**
  - 3.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov**
  - 3.2 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy**
  - 3.3 Hodnotenie školy**

- 4. Školský učebný plán**

- 5. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy**
  - 5.1 Multikultúrna výchova**
  - 5.2 Mediálna výchova**
  - 5.3 Osobnostný a sociálny rozvoj**
  - 5.4 Environmentálna výchova**
  - 5.5 Dopravná výchova**
  - 5.6 Ochrana života a zdravia**

5.7 Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

5.8 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

6. Prevencia šikanovania

7. Finančná gramotnosť

8. Čitateľská gramotnosť

9. Ľudské práva, práva detí, diskriminácia, národnostné menšiny, cudzinci

10. Učebné osnovy

10.1 ISCED 1

10.2 ISCED 2

1. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1.1 Veľkosť, situovanie, priestorové a materiálno-technické podmienky školy

Základná škola na Fábryho ulici č. 44 v Košiciach je štátna plnoorganizovaná základná škola s kapacitou 590 žiakov a 24 tried. V súčasnosti sa počtom žiakov viac ako 380 a počtom tried 19 zaraďuje medzi stredne veľké školy.

Trojpodlažná budova školy bola postavená v roku 1985 v tichej okrajovej lokalite mestskej časti Dargovských hrdinov v Košiciach. Škola je dobre prístupná mestskou hromadnou dopravou a jej lokalizácia v blízkosti lesoparku poskytuje žiakom možnosti zmysluplných voľnočasových aktivít. Vnútorne priestory budovy tvorí 7 pavilónov.

Súčasťou vybavenia školy je učebňa biológie, chémie, fyziky, dve učebne informatiky napojené na internet vybavené modernými materiálno-technickými prostriedkami viažucimi sa k informačno-komunikačným technológiám, kuchynka, učebňa pre technickú výchovu, 4 jazykové učebne (tri učebne pre anglický jazyk a jedna pre nemecký/ruský jazyk), veľká a malá telocvičňa, športové ihrisko s futbalovým štadiónom, posilňovňa, multimedialná učebňa, ateliér pre vyučovanie výtvarnej výchovy pre I. stupeň, relaxačný kútik so stolnotenisovým vybavením pre žiakov a herňa ŠKD. Učebne, ktorými škola disponuje, umožňujú plne realizovať učebné osnovy a zvolené učebné varianty.

Stravovanie žiakov a zamestnancov školy zabezpečuje školská jedáleň.

Súčasťou školy je aj pobočka mestskej knižnice pre deti a mládež. Žiaci priestory knižnice a knižný fond využívajú nielen mimo vyučovania, ale aj počas neho.

Vyučujúci jednotlivých predmetov majú k dispozícii kabinety, relaxačnú miestnosť a zborovňu. Vybavenie kabinetov je postačujúce, ale je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať, vymieňať za nové, mnohé vybavenie pochádza ešte z prvotného vybavenia školy.

Výchovný poradca využíva na výchovno-poradenskú činnosť kabinet, kde sa stretáva so žiakmi, rodičmi, sociálnymi zamestnancami a pod. Na prízemí sú situované žiacke šatne.

Škola má k dispozícii aj átrium, ktoré v najbližšej dobe bude zmodernizované pomocou financií z projektu Gesto pre mesto.

Hygienické zariadenia sú na každom poschodí, telocvičňa má vlastné hygienické priestory a sprchy. Hygienické zariadenia sú čiastočne zrekonštruované, ďalšia rekonštrukcia prebieha.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa využívajú všetky priestory školy.

Vnútorne priestory školy a budova sú čiastočne zrekonštruované, v rekonštrukcii plánujeme pokračovať aj v najbližšom období. Priebežne, v rámci finančných možností školy, dopĺňame moderné učebné pomôcky, čo nám umožní tvorivejšie a efektívnejšie vyučovanie .

V areáli školy sa nachádza aj súkromná zubná ambulancia. Možnosť ošetrenia chrupu je ponúknutá všetkým žiakom a využíva ju zhruba 80% žiakov. Deti tak majú zaistenú pravidelnú preventívnu prehliadku chrupu 2x ročne priamo v škole (rovnako aj ošetrenie chrupu), pričom sa minimálne narušuje vzdelávací proces dieťaťa.

Životné prostredie, estetika prostredia školy a stav školskej budovy sú na požadovanej úrovni, avšak jednou z prvoradých úloh manažmentu školy na najbližšie obdobie je modernizácia vybavenia školy, vytvorenie mobilnej jazykovej učebne, doplnenie vybavenosti učební informatiky, rekonštrukcia futbalového ihriska a ihriska pre atletiku.

1.2 Charakteristika žiakov

Spádovú oblasť školy tvoria ulice Kalinovská, Kurská, Adlerova, Tokajicka, Lidické námestie a Moňov potok

Škola preferuje pri vzdelávaní žiakov výučbu cudzích jazykov (anglický jazyk) už od 1. ročníka, od 5. ročníka ponúkame žiakom možnosť vybrať si druhý cudzí jazyk z ponuky nemeckého a ruského jazyka.

Pedagógovia majú skúsenosti aj so vzdelávaním žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, žiaci môžu byť individuálne začlenení do bežných tried.

Priemerný počet žiakov v triedach sa už viac rokov pohybuje okolo 21 žiakov.

Naším cieľom je:

- naučiť žiakov učiť sa
- rozvíjať kritické myslenie
- mať radosť z objavovania
- naučiť žiakov argumentovať
- podporovať prosociálne správanie
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv a rešpektovaniu k právam druhých
- viesť žiakov k plneniu svojich povinností
- viesť žiakov k zodpovednému správaniu k svojmu zdraviu a svojmu okoliu
- odstraňovať bariéry rasovej, náboženskej a sociálnej diskriminácie.

1.3 Charakteristika pedagogického zboru

Pedagogický zbor vrátane vychovávateľiek dlhodobo tvorí viac ako 30 učiteľov, z ktorých niektorí pracujú na čiastočný pracovný úväzok. Na tento typ úväzku sú zamestnaní hlavne učitelia náboženskej výchovy – evanjelickej, gréckokatolíckej a pravoslávnej. Súčasťou pedagogického zboru je aj školský psychológ, ktorý je prítomný raz do týždňa počas celého vyučovacieho dňa. Priemerný vek pedagógov sa dlhodobo pohybuje okolo 42 rokov.

Všetci učitelia spĺňajú zákonom stanovené požiadavky na pedagogickú a odbornú spôsobilosť. Vyše 90% učiteľov absolvovalo prvú atestáciu.

Snahou vedenia školy je zamestnávať plne kvalifikovaných učiteľov a klást' dôraz na zvyšovanie ich pedagogickej a odbornej spôsobilosti.

V súčasnosti tvorí pedagogický zbor 2 kvalifikovaných učiteľov a 7 vychovávateľiek. Všetky predmety sú odučené odborne a na vysokej profesionálnej úrovni. Na škole pracuje jeden deň v týždni školský psychológ.

V škole pracujú dve metodické združenie a päť predmetových komisií. Tvoria poradné orgány riaditeľa školy.

Protidrogovú prevenciu dlhodobo zastrešuje koordinátor, ktorého úlohou je v spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradňou navrhovať, koordinovať a realizovať opatrenia na prevenciu sociálno-patologických javov.

Odborní pracovníci CPPPaP spolupracujú so školou a výchovnou poradkyňou pri kariérom poradenstve pre žiakov končiacich ročníkov.

Výchovný poradca plní úlohy školského poradenstva v otázkach výchovy, vzdelávania a profesijnej orientácie detí a v oblasti problémového a delikventného vývinu detí. Sprostredkúva prepojenie školy s odbornými zariadeniami, ktoré sa zaoberajú starostlivosťou o deti. Poskytuje metodickú a informačnú pomoc pedagogickým zamestnancom školy a zákonným zástupcom dieťaťa.

Mimoškolské aktivity realizujú a zabezpečujú okrem pedagogických zamestnancov aj rodičia žiakov. Dlhodobo v škole pracuje viac ako 16 útvarov záujmovej činnosti.

Za prioritu považujeme neustále zvyšovať kompetencie učiteľov nielen v oblasti odbornej spôsobilosti, ale aj prehĺbovanie ich sociálno-psychologických kompetencií.

1.4 Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov

Podrobný a konkrétny plán ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov školy je súčasťou ročného plánu školy.

Manažment školy považuje za prioritnú úlohu zabezpečiť vzdelávanie pedagogických zamestnancov v týchto oblastiach:

- Uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe.
- Príprava pedagogických zamestnancov na zvyšovanie si svojich kompetencií hlavne jazykových spôsobilostí, schopností efektívne pracovať s IKT.
- Príprava pedagogických zamestnancov na tvorbu školského vzdelávacieho programu.
- Motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti.
- Zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.
- Sprostredkovanie najnovších poznatkov (inovácií) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied.
- Príprava pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, výchovný poradca, predseda predmetovej komisie, atď.

- Príprava pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. pedagogický výskum, tvorba ŠkVP, tvorba štandardov, tvorba pedagogickej dokumentácie, atď.
- Príprava pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálnymi prostriedkami: videotchnikou, výpočtovou technikou, multimédiami a pod.
- Zhromažďovanie a rozširovanie progresívnych skúsenosti z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov.
- Sprostredkovanie operatívneho a časovo aktuálneho transferu odborných a metodických informácií prostredníctvom efektívneho informačného systému.
- Udržiavanie a zvyšovanie kompetencií (spôsobilostí efektívne vychovávať a vzdelávať) pedagogických zamestnancov.
- Príprava pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie.

Za obzvlášť dôležité považujeme neustále zvyšovať kompetencie učiteľov nielen v oblasti odbornej spôsobilosti, ale aj prehĺbovanie ich sociálno-psychologických kompetencií.

1.5 Dlhodobé projekty

Projekčná činnosť je súčasťou vzdelávacieho procesu. Zaradovanie projektov rôznych časových dĺžok a foriem prebieha v jednotlivých predmetoch aktuálne v závislosti na možnostiach a danom učive.

Škola je od roku 1995 zaradená do Národnej siete škôl podporujúcich zdravie v Slovenskej republike, do projektu INFOVEK, projektu protidrogovej prevencie Rovesnícke skupiny, Detský čin roka, Partnerská škola HC Košice, KOZMIX, English One, Duálne vzdelávanie a zvýšenie atraktivity a kvality OVP, Viem, čo zjem, Gesto pre mesto.

Aj v najbližšom období budeme pokračovať v činnosti programov jednotlivých projektov. V nasledujúcich rokoch sa budeme snažiť zapojiť zamestnancov a žiakov školy do dlhodobých projektov, v rámci ktorých by sa škola dostala do povedomia a nadviazala kontakty so školami na Slovensku ale aj v zahraničí a začala

s dôslednou environmentálnou výchovou. Pôjde hlavne o projekty e-tweening, Záložka do školy, projekty nadácie Živica, projekty zamerané na prevenciu šikanovania patologických javov na školách a pod.

Od septembra 2019 začína na škole projekt zameraný na rozvoj čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti v rámci, ktorého prebehne na škole viacero aktivít zameraných na danú oblasť.

Tiež bola škola vylosovaná v projekte Športová akadémia Mateja Tótha a od jesene začnú tréningy atletiky pre mladších žiakov pod vedením trénerov vyškolených v akadémii Mateja Tótha.

1.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Spoluprácu s rodičmi realizujeme prostredníctvom rodičovských združení, Rady školy a osobných stretnutí. Organizujeme spoločné aktivity, činnosti a podujatia. Rodičia vedú niektoré záujmové útvary v škole. Rodičia sponzorsky prispievajú na školy v prírode, lyžiarsky výcvik, kancelárske potreby.

Rodičia sú informovaní:

- o priebehu vzdelávania žiakov
- majú možnosť sledovať priebežné výchovno-vzdelávacie výsledky prostredníctvom IZK
- 5 krát ročne sa konajú triedne aktivity
- o dianí na škole sú informovaní prostredníctvom webovej stránky školy a mailovou komunikáciou s triednymi učiteľmi svojich detí
- formou konzultácií s učiteľmi vo vyhradených hodinách
- majú možnosť zúčastniť sa na vyučovaní počas DOD a otvorených hodín
- škola privíta všetky návrhy, podnety, nápady ale aj sťažnosti a pripomienky zo strany rodičov

Rada školy

Rada školy je tvorená: 11 členmi, pričom zastúpenie jednotlivých subjektov je nasledovné:

2 zástupcovia z radov pedagogických zamestnancov, 1 zástupca zamestnancov, 4 zástupcovia rodičov, 3 zástupcovia zriaďovateľa, 1 zástupca inej organizácie, ktorá sa podieľa na výchovno-vzdelávacej činnosti.

Rada školy sa zasadá v pravidelných intervaloch minimálne štyrikrát ročne. Zodpovedá za podporu a iniciáciu zmien vedúcich k neustálemu zlepšovaniu kvality školy. Činnosť rady školy sa riadi svojím štatútom, ktorý je dostupný na webovej stránke školy.

Rada rodičov

Rada rodičov je tvorená zástupcami rodičov jednotlivých tried. Spravidla má okolo 20 členov. Zasadá minimálne štyrikrát ročne, aktívne spolupracuje s manažmentom školy pri akciách usporiadaných školou, tlmočí požiadavky a návrhy rodičov manažmentu školy.

CPPPaP

Cieľom školy je zvýšiť komunikáciu s rodičmi. Sme maximálne otvorení všetkým pripomienkam a podnetom zo strany rodičovskej verejnosti. Členovia združenia rodičov spolupracujú so školou pri zberových aktivitách, športových a kultúrnych akciách. Manažment školy a pedagógovia intenzívne spolupracujú aj s CPPPaP v Košiciach. Spolupráca s jej zamestnancami je na vysokej úrovni. CPPPaP sa podieľa na organizovaní sociálno-psychologických výcvikov pre žiakov, zastrešuje protidrogovú prevenciu v škole a vypracúva pedagogicko-psychologickú diagnostiku žiakov. Odborní pracovníci CPPPaP spolupracujú so školou a výchovnou poradkyňou pri kariérom poradenstve pre žiakov končiacich ročníkov.

Veľmi dobrá je aj spolupráca školy so Strediskom krízovej intervencie na Adlerovej ulici v Košiciach.

Materská škola

Škola spolupracuje s MŠ na Kalinovskej ulici a na Lidickom námestí a EMŠ na Exnárovej ulici. Počas celého školského roka škola spolupracuje v rámci rôznych

akcií s materskými školami. Učiteľky prvého ročníka zorganizujú otvorené hodiny a tvorivé dielne pre žiakov MŠ a DOD pred zápisom prvákov.

Miestny úrad MČ Dargovských hrdinov

Škola spolupracuje s Miestnou časťou a Miestnym úradom Košice Dargovských hrdinov v rámci rôznych akcií organizovaných školou alebo miestnou časťou.

1.7 Škola ako životný priestor

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, treba klásť dôraz na upravené a estetické prostredie tried, školského dvora, chodieb, aktuálne informácie o aktivitách školy na informačných tabuliach, nástenkách, webovej stránke školy.

Neoddeliteľnou súčasťou vytváranie priaznivej pracovnej klímy je budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi navzájom a medzi žiakmi a pedagógmi a taktiež medzi pedagógmi navzájom.

Niekoľkokrát v roku organizujeme celoškolské projekty spolupatričnosti (Valentínska pošta, Noc s Andersenom, Detský čin roka, Deň medu, Deň Zeme, Týždeň mozgu, Číta celá rodina, Ponožkový deň, Deň zdravej výživy - v spolupráci s rodičmi a pedagógmi deti pripravujú a prezentujú jedlá spĺňajúce kritériá zdravej výživy, Tvorivé dielne, Vianočný jarmok - deti pripravujú v spolupráci s pedagógmi výrobky, predajom ktorých získava škola financie pre onkologické oddelenie FNsP v Košiciach, Medzinárodný deň detí, ...)

1.8 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

Bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie sú nevyhnutné pre bezproblémový chod školy. Naším cieľom je sústavne monitorovať stav týchto priestorov a prípadné nedostatky operatívne odstraňovať.

Súčasťou prevencie úrazovosti zamestnancov a žiakov je aj poučenie žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, ktoré sa realizuje formou inštruktáže vždy na začiatku školského roka, pri realizovaní hromadných akcií, pred prázdninami a pravidelné školenia zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci

a proti požiaru. V odborných učebniach sú na viditeľných miestach umiestnené pravidlá bezpečného správania.

Systematicky zabezpečujeme aj pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia a odstraňovanie nedostatkov podľa výsledkov revízií. Škola má nainštalovaný bezpečnostný systém ochrany.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

2.1 Pedagogický princíp školy

Základným princípom výchovno-vzdelávacej činnosti v našej škole je zaistiť všetkým žiakom poskytovanie kvalitného všeobecného vzdelania, ktoré je orientované na život v 21. storočí. Sústreďujeme sa najmä na zvyšovanie jazykových kompetencií a počítačovej gramotnosti žiakov.

Naším cieľom je vytvárať v škole také podmienky, aby každý žiak mal šancu rozvíjať svoje schopnosti a zažiť úspech. Všetci žiaci sú vedení k samostatnosti, tvorivosti, kritickému mysleniu, komunikatívnosti a k schopnosti kooperácie a k práci v tíme. Učia sa učiť tak, aby celoživotné vzdelávanie bolo pre nich samozrejmosťou.

Kladíme dôraz na posilňovanie sebadôvery žiakov, vedieme ich k tomu, aby rozvíjali svoju emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a pozitívne hodnotové orientácie.

Nepostrádateľnou podmienkou vzdelávanie je bezpečné prostredie a pozitívna sociálna klíma, na tvorbe ktorej sa podieľajú všetci účastníci výchovno-vzdelávacieho procesu.

Škola dlhodobo vytvára priaznivé podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vypracovaním individuálnych výchovno-vzdelávacích programov.

Vzhľadom na to, že dobré študijné výsledky sú podmienené aj dobrým zdravotným stavom, budeme sa snažiť viesť žiakov k zvýšenej fyzickej aktivite a postupne uvažujeme o vyššej časovej dotácie hodinám telesnej a športovej výchovy, ale aj ponukou záujmových útvarov zameraných na šport.

2.2 Pedagogické stratégie

Moderné vyučovanie nie je obmedzené na jedinú formu pedagogickej stratégie alebo metódy. Skôr zahŕňa rozmanité prístupy, často niekoľko na jednej vyučovacej hodine. Rozmanité vzdelávacie stratégie podporujú učenie na strane žiaka. Je na pedagogickej tvorivosti našich učiteľov, ktoré pedagogické stratégie vo vyučovaní si zvolia.

Budeme podporovať a uprednostňovať využívanie pedagogických stratégií zameraných hlavne na riešenie problémových úloh, tvorbu projektov a zážitkové učenie. Podporujeme výučbu pomocou IKT, didaktickej techniky, samostatné a tímové projekty, dlhodobé samostatné práce, prezentáciu a obhajobu výstupov, praktickú výučbu pred teoretizovaním. Dôraz kladieme na zodpovednosť za učenie, ale aj tímovú prácu a zodpovednosť za dosiahnutie skupinového cieľa. V oblasti rozumovej výchovy je naším cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu, sebahodnotenie.

Využívame rôzne formy vyučovania - skupinové, individuálne, vyučovanie v rôznom prostredí - trieda, odborná učebňa, knižnica, exkurzie, športové aktivity, tvorivé dielne, účelové kurzy, tréningy, turnaje, rôzne výchovné aktivity súvisiace so vzdelávaním.

Triedy delíme na skupiny podľa platnej legislatívy na predmetoch náboženská a etická výchova, telesná a športová výchova, informatika, cudzí jazyk a technika.

Pri prevencii sociálno-patologických javov a prevencii drogových závislostí sa zameriavame aj na iné aktivity ako besedy (zúčastňujeme sa výchovných koncertov, divadelných predstavení, športových akcií, vedieme žiakov k účelnému využitiu voľného času a pod.)

V spolupráci so špeciálnym pedagógom poskytneme odbornú pomoc žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ich rodičom a zamestnancom školy.

Dôležitým odporúčaním do budúcnosti je pre nás potreba orientácie na pozitívne hodnotenie žiakov (najmä slabo prospievajúcich), pre zvýšenie vnútornej motivácie.

Metódy a formy práce, ktoré sa využívajú v škole, sú v súlade s jej zámermi a rozvíjajú kľúčové kompetencie žiakov.

Ako škola 21.storočia chceme v deťoch pestovať zručnosti 21. storočia:

Zručnosti pre učenie sa a inovatívnosť - Učíme sa spolu tvoriť a inovovať, tu patria:

- kritické myslenie a riešenie problémov,
- komunikácia a kolaborácia,
- tvorivosť, inovatívnosť, predstavivosť...

Digitálna, mediálna a technologická gramotnosť - Pracujeme s informáciami, médiami a technológiami.

- práca s informáciami,
- mediálna gramotnosť
- práca s technológiami

Zručnosti pre život a zamestnanie

- sociálne a medzikulturálne zručnosti,
- zodpovednosť za seba,
- produktívnosť a spoľahlivosť,
- líderstvo a zodpovednosť za iných

Naše priority sú:

- vyučovať zaujímavo, názorne,
- využívať inovatívne formy a metódy práce, problémové a kooperatívne vyučovanie, postupne zavádzať projektové vyučovanie,
- využívať informačné a komunikačné prostriedky a technológie na získavanie nových poznatkov,
- vhodne sa do výučby začleňovať dramatické aktivity (hranie rolí, improvizácia) podporujúce komunikačné zručnosti žiaka,
- používať netradičné formy vo vyučovaní: vychádzky, exkurzie, besedy,
- využívať prvky tvorivosti,
- poznať psychický vývoj žiaka a rešpektovať jeho pracovné tempo,
- dbať, aby učivu žiak porozumel,
- naučiť žiakov, aby kriticky mysleli,
- rozvíjať samostatnosť žiakov,
- učiteľ je pre žiakov radcom a oporou, pomáha im prekonávať ťažkosti,
- učiť žiakov, aby získané poznatky vedeli využiť aj v iných vyučovacích predmetoch, aj v bežnom živote.

Na dosiahnutie cieľov edukácie uplatníme rôzne formy vyučovacej i mimo vyučovacej činnosti. Zameriavať sa budeme najmä na rozvoj tvorivého a kritického myslenia žiakov uplatňovaním moderných stratégií, ktoré motivujú a aktivizujú žiakov k činnosti.

Metódy vyučovania:

Na škole sa pri vyučovaní snažíme presadzovať inovatívne metódy vyučovania pre žiakov v 21. storočí:

Pojmové mapovanie je vhodnou metódou pri sumarizovaní pojmov, či už po prebraní celku alebo v jeho priebehu, na zopakovanie a oživenie si pojmov potrebných na hodine. Je metódou, ktorej základným cieľom je naučiť žiakov neučiť sa pojmy iba mechanicky, ale aby si predovšetkým osvojili vzájomné vzťahy medzi pojmi. Tento proces sa nazýva aj "mind mapping" t.j. "mapa mysle".

Metóda aktívneho čítania pri nej sa žiak môže naučiť pracovať s textom, čo je zručnosť, ktorú by mal v škole nadobudnúť - vyhľadávať potrebné poznatky aj v zdanlivo nezaujímavom texte, porovnávať myšlienky a fakty s tým, čo už vie vyberať z textu, čo je podstatné a čo je nové.

Dramatizácia je činnosť žiakov aj učiteľov, ktorá vyúsťuje do divadelnej hry.

Metóda brainstormingu - Ľudia mnohé myšlienky a nápady nepovedia nahlas, lebo sa boja, že sú neuskutočniteľné, bláznivé, zlé, smiešne, nie sú v súlade s tým, čo je napísané v učebniciach. Nechcú sa zosmiešniť, alebo sa ukázať ako hlúpi či nepraktickí. Toto však tvorivosti neprospieva, preto je potrebné prekonať sociálne a psychické bariéry, ktoré blokujú vznik nových, netradičných, originálnych nápadov.

Projektové vyučovanie - Cieľom projektového vyučovania je aktívne zapojiť žiakov do poznávacieho procesu. Proces poznávania je charakteristický svojou otvorenosťou.

Učiteľ vytvára problémové scenáre a otázky, ktoré vedú k tomu, aby žiaci rozmýšľali o tom, čo sa učia. Je to efektívny spôsob výučby, pri ktorom sa využívajú nové progresívne metódy práce. Zdrojom nadobúdania poznatkov, vedomosti a zručností žiakov pri projektovej metóde je riešenie praktických pracovných úloh. Samotná realizácia vyučovania nie je pevne stanovená, a preto neobmedzuje učiteľa v jeho tvorivosti a spôsoboch realizácie vyučovania. Do procesov poznávania zapájať čo najviac zmyslov, praktických činností, treba dbať na to, aby žiaci získavali čo najviac praktických skúseností.

Projektové vyučovanie umožňuje, aby učenie bolo pre žiakov hrou, aby bolo príjemným, zaujímavým a nezabudnuteľným zážitkom.

Organizácia vyučovania

Projektové vyučovanie umožňuje učiteľovi široký výber rôznych metód a organizačných foriem práce a budeme využívať vyučovanie v blokoch.

Vyučovanie bude prebiehať v špecializovanej triede projektového vyučovania, v počítačovej učebni, vo výtvarnej učebni, v knižnici, na dopravnom ihrisku, v areáli školy ale aj mimo objektu školy.

Následne podľa aktivít bude prispôsobený rozvrh hodín.

Počas realizácie jednotlivých aktivít učiteľ bude získavať dostatok podnetov a podkladov k hodnoteniu žiackych výkonov. Bude mať obraz o ich napredovaní a o ich rozvoji. Následnou analýzou bude mať možnosť odhaliť nedostatky a naprojektovať postupy na ich odstránenie.

Pri vyučovaní na našej škole používame aj klasické metódy vyučovania

I. - slovné metódy – monologické (výklad, prednáška, inštruktáž, vysvetľovanie) a dialogické (rozhovor, diskusia, dramatizácia). Taktiež písomné – písomné práce, práca s textom

- demonštračné metódy (demonštračný pokus)

- praktické metódy - nácvik zručností (laboratórne práce)

II. – oznamovacie, problémové a tvorivé (napr. projektové vyučovanie, brainstorming)

III. – indukzívne, deduktívne, analytické, syntetické

IV.- metódy motivačného charakteru (rozhovor, pokus, riešenie problému), expozičného charakteru (pozorovanie, pokus, didaktická hra), fixačného charakteru (opakovanie, seminárne cvičenia, exkurzia, laboratórne práce), diagnostické metódy (ústne a písomné overovanie vedomostí, rozhovor, pozorovanie)

V. - metódy frontálne, skupinové a individuálne

Formy vyučovania

Používame rozličné formy vyučovania: integrované, skupinové, programové, individuálne, vyučovacie bloky, projektové vyučovanie, vyučovanie v rôznom prostredí, konzultácie, exkurzie, športové aktivity, účelové kurzy, akadémie, rôzne výchovné aktivity.

Vyučovacia hodina zameraná na aktívnu prácu žiakov

- učiteľ plní úlohu facilitátora, ktorú usmerňuje činnosť žiakov (prvky daltonskej školy – „všetko, čo môže robiť žiak, nesmie robiť učiteľ“)
- individuálna práca žiakov
- kooperatívne vyučovanie: práca v skupine rozvíja zručnosti a postoje (plánovanie práce, deľba práce, hodnotenie, vzájomná pomoc, spolupráca, komunikácia, zodpovednosť, tolerancia, váženie si cudzej práce, nenásilné riešenie konfliktov)
- projektové vyučovanie - blokované vyučovanie
- exkurzie
- tvorivé dielne
- prvky CLIL
- Integrované tematické vyučovanie (Vysoko efektívne učenie)

2.3 Profil absolventa

Naša škola poskytuje žiakom primárne (ISCED 1) a nižšie stredné (ISCED 2) vzdelávanie. V prvom rade je to poskytovanie kvalitného vzdelania predpísaného štátnym vzdelávacím programom, resp. inovovaným štátnym vzdelávacím programom. Posilnením povinných predmetov a pridaním nových predmetov v školskom vzdelávacom programe sme vytvorili priestor na vyučovanie cudzích jazykov už od prvého ročníka. Podľa záujmu rodičov a žiakov sme schopní na vysokej profesionálnej úrovni zabezpečiť vyučovanie anglického, nemeckého a ruského jazyka už od 1. ročníka.

Vzhľadom na podporu IKT gramotnosti sa vo všetkých triedach od prvého ročníka povinne vyučuje okrem cudzieho jazyka v posilnenej časovej dotácii aj informatika. Od piateho ročníka sa vyučuje druhý cudzí jazyk v zvýšenej časovej dotácii.

2.3.1 Primárne vzdelávanie ISCED 1

Absolvent programu primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, počtárskej a kultúrnej gramotnosti. Získal základy pre osvojenie účinných techník učenia sa (celoživotné učenie) a pre rozvíjanie spôsobilostí. Získal základy používania materinského jazyka a cudzieho jazyka.

Absolvent primárneho vzdelania má tieto kľúčové kompetencie:

a) sociálne komunikačné spôsobilosti

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou formou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do styku,
- rozumie rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky interpersonálnej komunikácie,
- rešpektuje kultúrne rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie,
- v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií,

b) spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a schopnosť používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorcie, modely),
- rozvíjať si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov,

c) spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

- žiak vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií, vie používať programy na kreslenie a písanie na počítači, dokáže komunikovať pomocou elektronických médií,
- uvedomuje si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- rozumie príležitostiam a možným rizikám, ktoré sú spojené s využívaním internetu a mobilných telefónov,

d) spôsobilosť učiť sa

- získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- na základe poskytovaných možností uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a efektívne si osvojuje poznatky a študijné návyky,
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a činnostiach,
- zlepšuje svoju vytrvalosť a iniciatívu, dokáže reálne zhodnotiť svoj pokrok, akceptuje spätnú väzbu a uvedomuje si svoj potenciál,

e) spôsobilosť riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie vo svojom najbližšom okolí, vie identifikovať reálny problém, premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným spôsobom, uplatňuje asertívny a empatický model správania,

f) osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- pozná svoje kvality, je schopný rozvíjať svoje schopnosti, má zdravú sebadôveru,
- uvedomuje si vlastné potreby a aktívne využíva svoje možnosti,
- uvedomuje si svoje slabé a silné stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- aktívne chráni svoje fyzické a psychické zdravie,
- kontroluje vlastné konanie, vie odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,

- uvedomuje si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizuje,
- účinne spolupracuje v skupine, je zodpovedný, dodržiava dohody,
- ochotne prijíma nové nápady, je flexibilný, kreatívny,
- podieľa sa na vytváraní podporujúcej a motivujúcej sociálno-emočnej klímy v triede , podieľa sa na tvorbe dobrých medziľudských vzťahov,

g) spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky na úrovni primárneho vzdelávania,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
- pozná základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajška človeka,
- pozná základné pravidlá spoločenského kontaktu,
- správa sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám, sociálnym pozíciám a rolovým funkciám,
- je tolerantný, empatický k iným kultúram.

Absolvent primárneho vzdelávania na našej škole je pripravený na nižšie stredné vzdelávanie. Bude pripravený na prácu v tíme, na projektové vyučovanie, na získavanie vedomostí prostredníctvom informačno-komunikačných technológií.

2.3.2 Nižšie stredné vzdelávanie ISCED 2

Profil absolventa - vzdelanostný model nižšieho stredného stupňa - je založený na kľúčových kompetenciách, ktoré zahŕňajú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov, ktoré umožňujú jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať. Ide teda o spôsobilosť uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote. Nadväzujúc na spôsobilosti

získané v priebehu predchádzajúceho vzdelávania, absolvent nižšieho stredného vzdelávania má osvojené tieto kľúčové kompetencie:

a) spôsobilosť k celoživotnému učeniu sa

- je schopný využívať (svoje) osvedčené stratégie učenia sa, pričom si uvedomuje svoje silné a slabé stránky,
- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže uplatniť získané znalosti a spôsobilosti v rozličných pracovných aj mimopracovných životných situáciách,
- dosiahol základnú úroveň motivovanosti k celoživotnému učeniu sa,

b) sociálne komunikačné spôsobilosti

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie,
- ovláda slovnú zásobu v primeranom rozsahu sociálnych a kultúrnych súvislostí v dvoch cudzích jazykoch tak, že je schopný primeranej úrovni rozumieť hovorenému slovu dokáže sa uplatniť v osobnej konverzácii, porozumieť textom a tiež texty tvoriť,
- uplatňuje komunikáciu smerujúcu k vytváraniu dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a uplatňuje primeranú formu medzikultúrnej komunikácie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,

c) spôsobilosť riešiť problémy

- má osvojené schopnosti a vedomosti na riešenie problémov s využitím znalostí a schopností získaných v rámci základného vzdelania,
- uplatňuje základné logické operácie,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,
- dokáže uplatňovať vedný prístup pri riešení bežných problémov,
- je schopný vidieť veci problémovo, kriticky myslieť pri hľadaní riešenia, obhájiť si svoje rozhodnutie a názor, vedieť argumentovať na požadovanej úrovni, byť si vedomý svojej zodpovednosti za riešenie

problémov, vedieť aplikovať metódu omylov, učiť sa z vlastných chýb aj z chýb druhých,

d) spôsobilosti občianske

- chápe význam a podstatu legislatívnych zákonov a spoločenských noriem, je si vedomý svojich práv a povinností v škole i mimo nej, rešpektuje práva ostatných ľudí, pozná a váži si naše kultúrno-historické tradície a dedičstvo,
- chápe základné ekologické a environmentálne súvislosti a rozhoduje sa v záujme ochrany zdravia,
- je pripravený zaujímať sa o dianie a riešenie problémov v spoločnosti,

e) spôsobilosti sociálne a personálne

- dokáže spolupracovať v tíme, akceptuje pravidlá práce v skupine, chápe a dokáže preberať svoju zodpovednosť a spoluzodpovednosť za výsledky spoločnej práce,
- dokáže sa primerane zapojiť do diskusie, pričom rešpektuje aj iné názory, chápe význam vzájomnej ohľaduplnosti,
- dokáže zvládať svoje osobné pocity, chápe ich podstatu, vie do určitej miery regulovať svoje správanie,
- uvedomuje si svoj skutočný potenciál, osobné kvality a v súlade s tým si projektuje svoj aktuálny osobný rozvoj a osobné ciele,
- dokáže regulovať svoje správanie tak, aby bol asertívny a empatický,

f) spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže pomenovať a orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch, používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky, cení si a rešpektuje rôzne prejavy umenia,
- vie oceniť iné kultúrne dedičstvo a historické tradície,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,

g) spôsobilosti uplatňovať základy matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- rozvíja a používa matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách,

- rozvíja schopnosť používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),
- má základy prírodovednej gramotnosti, ktoré mu umožnia používať postup uplatňovaný vo vede na primeranej úrovni,

h) digitálna spôsobilosť

- rozvíja spôsobilosti založené na základných zručnostiach v oblasti IKT,
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- vytvára jednoduché tabuľky a grafy,
- využíva zručnosti pre kreslenie v grafickom prostredí a spracovávaní grafických informácií,
- rozumie nahrávaniu a prehrávaniu zvuku, videa a médií,
- prostredníctvom didaktických hier, edukačných prostredí a encyklopédií využíva IKT v iných predmetoch,

i) spôsobilosti smerujúce k iniciatíve a podnikavosti

- navrhuje nové úlohy, nové riešenia, vyhľadáva riešenia úloh v nových projektoch, vie plánovať a riadiť prácu.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania je schopný samostatne vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, má osvojené metódy štúdia a práce s informáciami. Dokáže pracovať v tíme, cieľavedome sa podieľať na dosiahnutí cieľa skupiny, vytvárať dobré medziludské vzťahy, vedieť prijímať víťazstvá i prehry, bude schopný starať sa o svoje fyzické a psychické zdravie.

Po získaní nižšieho stredného vzdelania na našej škole môže absolvent našej školy pokračovať v štúdiu na ktorejkoľvek škole poskytujúcej vyššie stredné vzdelávanie.

2.4 Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami

Vzdelávanie žiakov prebieha v súlade so štátnym vzdelávacím programom a Zákonom o výchove a vzdelávaní (školský zákon), ktoré stanovujú zásadné pravidlá vzdelávania a prípravy žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“). Pri formulovaní požiadaviek na ich štúdium sme vychádzali z analýzy odborných konzultácií so špecialistami pedagogicko-psychologických poradní .

Nevyhnutnou súčasťou výchovy a vzdelávania v základnej škole v rámci princípu humanizmu a rovnakých šancí pre všetkých je na našej škole vzdelávanie detí so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami v bežných triedach základnej školy. Pri ich vzdelávaní pedagógovia plne rešpektujú zdravotné znevýhodnenie žiakov a riadia sa odporúčaniami špecialistov z pedagogicko-psychologických poradní. Škola konzultuje výchovno-vzdelávacie problémy žiakov hlavne s CPPPaP.

V našej základnej škole sa venujeme najmä žiakom, ktorým bola diagnostikovaná vývinová porucha učenia alebo správania.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov so ŠVVP škola veľmi úzko spolupracuje s rodičmi týchto detí prostredníctvom individuálnych konzultácií.

Pre výchovu a vzdelávanie detí so ŠVVP sú vypracované individuálne výchovno-vzdelávacie programy, kde sú upravené tieto body výchovy a vzdelávania žiakov so ŠVVP:

A: osobné údaje a zdravotný stav žiaka,

B: špeciálne výchovno- vzdelávacie potreby žiaka:

- technicko - materiálne a organizačné zabezpečenie vyučovania,
- úprava učebného materiálu,
- prípadné úpravy učebného plánu,
- prípadné úpravy učebných osnov,
- kompenzačné pomôcky, ktoré žiaci využívajú na vyučovaní,
- konkrétne úlohy v jednotlivých predmetoch,
- zabezpečenie odbornej participácie špeciálneho pedagóga, psychológa, logopéda,
- spôsob hodnotenia a klasifikácie,
- oznámenie triedneho učiteľa ostatným vyučujúcim o žiakovej diagnóze.

Individuálny výchovno - vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci s učiteľmi predmetov, v ktorom sú úpravy učebného plánu, osnov a učebného materiálu a v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom.

V termínoch polročnej a koncoročnej klasifikácie sa vypracováva hodnotenie výsledkov žiaka na základe individuálneho výchovno- vzdelávacieho programu.

Žiaci so špecifickými vývinovými poruchami učenia a správania sú hodnotení a klasifikovaní podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, príloha č. 2.

Klasifikácia a hodnotenie žiakov so ŠVVP sa robí s prihliadnutím na stupeň poruchy. Vyučujúci rešpektujú odporúčania psychologických vyšetrení žiaka a uplatňujú ich pri klasifikácii a hodnotení správania žiaka. Vyberajú vhodné a primerané spôsoby hodnotenia vrátane podkladov na hodnotenie. Uplatňujú také formy a spôsoby preverovania vedomostí, ktoré zodpovedajú schopnostiam žiakov a nemajú negatívny vplyv na ich rozvoj a psychiku. Volia taký druh prejavu, v ktorom má žiak predpoklady preukázať lepšie výkony.

Rovnako veľkú pozornosť venujeme aj mimoriadne nadaným deťom. Skorá identifikácia takýchto detí a vhodná starostlivosť o ich rozvoj je pre nás samozrejmosťou. Nadaným deťom umožňujeme pracovať vlastným tempom, vytvárame pre ne v škole priestor, kde sa môžu realizovať. Pozornosť je venovaná najmä rozvíjaniu ich talentu, vlastnej aktívnej tvorivosti, ale aj osobnostnej výchove. Vedeťme ich k rovnocennému prístupu k ostatným deťom, učíme ich tolerancii a ochote pomáhať menej zdatným žiakom. Na vyučovacích hodinách majú takíto žiaci možnosť riešiť problémové úlohy presahujúce rozsah základného učiva. Pre mimoriadne nadaného žiaka môže byť na základe odporúčania pedagogicko-psychologickej poradne vypracovaný individuálny plán, ktorý využíva možnosti obohacovania učiva a akcelerácie vzdelávania. Podľa potreby je plán aktualizovaný a upravovaný.

3. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA

3.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky .

Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Je samozrejmé, že pravidelné hodnotenie prospechu a správania žiakov je nedeliteľnou súčasťou učenia a vyučovania v škole. Môže sa uskutočňovať rozličnými spôsobmi, no pri modernom chápaní výchovy a vzdelávania je nevyhnutné, aby sme pri hodnotení preferovali také formy a metódy, ktoré budú pre ďalšie vzdelávanie žiaka prínosom. Pri známkovaní treba zo všetkého najviac myslieť na to, že známka by mala byť pre žiaka spätnoväzbovou informáciou o jeho prospechu a mala by mu pomáhať a povzbudzovať ho.

Preto sme si ako prioritu do budúcnosti vytýčili klásť väčší dôraz na formatívne hodnotenie, ktoré je zamerané na podporu ďalšieho efektívneho učenia žiakov. Žiakom je pri tomto type hodnotenia poskytnutá užitočná spätná väzba, býva zamerané na odhalenie chýb, ťažkostí a nedostatkov v práci žiaka a súčasne ponúka radu, poznanie zamerané na zlepšenie budúcich výkonov.

Nadalej budeme klásť dôraz na to, aby boli presne vymedzené ciele vyučovania s dôrazom na špecifické potreby jednotlivcov, viesť pedagógov k tomu, aby do procesu hodnotenia zahŕňali širší okruh výkonov, brali do úvahy vývinové možnosti a osobné dispozície žiaka, rešpektovali osobné maximum a individuálne potreby žiaka.

Pri známkovaní je potrebné zo všetkého najviac myslieť na to, že známka by mala poskytovať pre žiaka informáciou o jeho prospechu a mala by mu pomáhať a povzbudzovať ho.

Na I. stupni (ISCED 1 - primárne vzdelávanie) budeme aj naďalej preferovať slovné hodnotenie vo výchovných predmetoch a v anglickom jazyku (1.ročník), rovnako uplatníme tento typ hodnotenia aj vo vzdelávacích oblastiach Človek a hodnoty (etická a náboženská výchova), Umenie a kultúra (výtvarná výchova, hudobná výchova), Človek a spoločnosť (občianska náuka), Zdravie a pohyb (telesná a športová výchova), Človek a svet práce (pracovné vyučovanie, technika), Matematika a práca s informáciami (informatika) na I. aj II. stupni.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania.

Dôraz budeme klásť aj na upevňovanie zdravého sebavedomia žiakov a na to, aby každý žiak v škole nachádzal dostatok priestoru pre vlastnú sebarealizáciu, pre uspokojovanie svojich poznávacích potrieb.

Súčasťou povinného hodnotiaceho portfólia v jednotlivých predmetoch vo všetkých ročníkoch budú:

- vybrané písomné práce (štandardizované ročníkové testy, diktáty a pod.),
- prezentácie ľubovoľných tém.

3.2 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy je účinným nástrojom zabezpečenia harmonickej organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších školských aktivít.

Naša škola bude využívať štandardné spôsoby hodnotenia: formatívne a sumatívne. Formatívne hodnotenie použijeme na zvýšenie kvality výchovy a vzdelávania. Sumatívne hodnotenie použijeme na rozhodovanie.

Vnútorý systém kontroly by sa mal zameriavať hlavne na celkový priebeh výchovno-vzdelávacej činnosti na škole, na tvorbu školských vzdelávacích programov, na dodržiavanie plnenia plánov predmetových komisií, na zabezpečenie vyučovania didaktickou technikou a ostatným materiálno-technickým vybavením, na hodnotenie žiakov počas vyučovacej hodiny s uplatnením sebahodnotenia žiaka, na vystupovanie a rečovú kultúru vyučujúcich, na uplatňovanie didaktických zásad, na mimoškolskú činnosť učiteľov, na kontrolu hodnotiaceho portfólia, ale aj na kontrolnú

činnosť výchovnej poradkyne, činnosť hospodárky, upratovačiek, školníka. Na hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov školy použijeme tieto metódy:

- pozorovanie (hospitácie),
- rozhovor,
- výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod.),
- sledovanie pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa,
- hodnotenie výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.,
- hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy,
- vzájomné hodnotenie učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“).

3.3 Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenia je poskytnúť žiakom a ich rodičom dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako žiaci zvládajú požiadavky, ktoré sú na nich kladené, a informovať verejnosť o tom, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú zakotvené v školskom vzdelávacom programe. Pri hodnotení systematicky zisťujeme úroveň stavu a súvislostí, ktoré tento stav ovplyvňujú. Vlastné hodnotenie školy je zamerané na ciele, ktoré si škola stanovila v koncepcionom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe. Pri zisťovaní úrovne kvality školy budeme pravidelne monitorovať:

- podmienky na vzdelanie,
- spokojnosť s vedením školy a učiteľmi ,
- prostredie – klímu školy,
- priebeh vzdelávania – vyučovací proces - metódy a formy vyučovania,
- úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- výsledky vzdelávania,
- riadenie školy,
- úroveň výsledkov práce školy.

Kritériom pre nás je:

- spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov,
- kvalita výsledkov.

Ako nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy budeme používať:

- dotazníky pre učiteľov, žiakov a rodičov, kde sa zameriame na možnosti skontaktovať sa so školou, spokojnosť s prácou učiteľov, hodnotením žiakov a klasifikáciou, hodnotenie rozvoja osobnosti žiaka, rozvoja jeho komunikačných schopností, počítačovej gramotnosti, všeobecnej vzdelanostnej úrovne, využitím mimovyučovacieho času, hodnotenie školskej disciplíny, hodnotenie klímy školy a pod. ,
- testy zisťujúce vedomosti a zručnosti žiakov,
- rozhovor s učiteľmi a žiakmi,
- benchmarking,
- analýzu písomných materiálov a portfólií (správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, tematické plány učiteľa, záznamy z rokovania pedagogickej rady, hodnotenie prospechu a správania žiakov a pod.),
- prezentáciu školy v médiách,
- hospitácie,
- umiestnenie absolventov na stredných školách,
- SWOT analýzu,
- analýzu úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach.

4. ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN

Inovovaný školský učebný plán Škola pre 21. storočie vychádza z Rámcového učebného plánu pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským. V tomto pláne sú stanovené minimálne časové dotácie pre jednotlivé predmety. Tieto sme v našom pláne rešpektovali. Nasledujúca tabuľka uvádza časovú dotáciu ŠVP pre ročníky 1.až 4., 5. až 9. s vyznačením dotácie.

ISCED 1, ISCED 2:													
Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským													
Štátny vzdelávací program													
Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	1.	2.	3.	4.	Σ	5.	6.	7.	8.	9.	Σ	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7	31	5	5	4	5	5	24	
	Anglický jazyk			3	3	6	3	3	3	3	3	15	
Človek a príroda	Prvouka	1	2			3							
	Prírodoveda			1	2	3							
	Fyzika							2	1	2	1	6	
	Chémia								2	2	1	5	
	Biológia						2	1	2	1	1	7	
Človek a spoločnosť	Vlastiveda			1	2	3							
	Dejepis						1	1	1	1	2	6	
	Geografia						2	1	1	1	1	6	

	Občianska náuka							1	1	1	1	4
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	5
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	4	4	4	16	4	4	4	4	5	21
	Informatika			1	1	2	1	1	1	1		4
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie			1	1	2						
	Technika						1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	1	1	1	1	1	5
	Hudobná výchova	1	1	1	1	4	1	1	1	1		4
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	10
Spolu povinná časť		20	20	23	25	88	24	25	26	27	25	127
Voliteľné hodiny		2	3	2	1	8	3	4	4	3	5	19
Spolu : povinná časť + voliteľné hodiny		22	23	25	26	96	27	29	30	30	30	146

4.1 Školský učebný plán 2019/2020 1. - 9. roč. iŠVP / iŠkVP/

Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským

Názov a adresa školy		Základná škola, Fábryho 44, 040 22 Košice									
Názov školského vzdelávacieho programu		ŠkVP Škola pre 21. storočie									
Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9	8	7+1	7	5	5	4+1	5	5	57
	Anglický jazyk	+1	+1	3	3	3	3	3	3	3	23
	Druhý cudzí jazyk					+2	+2	+2	+2	+2	10
Človek a príroda	Prvouka	1	2								3
	Prírodoveda			1	2						3
	Fyzika						2	1	2	1+1	7
	Chémia							2	2	1+1	6
	Biológia					2	1	2	1	1	7
Človek a spoločnosť	Vlastiveda			1	2						3
	Dejepis					1+1	1	1	1	2+1	8
	Geografia					2	1+1	1	1	1	7
	Občianska náuka						1	1	1	1	4
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9

Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4	4+1	4+1	4+1	5	43
	Informatika	+1	+1	1	1	1	1	1	1		8
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie			1	1						2
	Technika					1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2	2	1	1	1	1	1	1	1	11
	Hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1		8
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
Spolu povinná časť		20	20	23	25	24	25	26	27	25	215
Voliteľné hodiny		2	3	2	1	3	4	4	3	5	27
Spolu : povinná časť + voliteľné hodiny		22	23	25	26	27	29	30	30	30	242

4.2 Školský učebný plán 2019/2020 1. - 9. roč. iŠVP/ iŠkVP

Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským

Názov a adresa školy		Základná škola, Fábryho 44, 040 22 Košice									
Názov školského vzdelávacieho programu		ŠkVP Škola pre 21. storočie + projekt Čitateľská, matematická a prírodovedná gramotnosť – Učíme včerajšie deti pre zajtrajšok									
Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9+1	8+1	7+1 +1	7+1	5 +1*	5	4+1	5+1	5 +1****	57
	Anglický jazyk	+1	+1	3	3	3	3	3	3	3	23
	Druhý cudzí jazyk					+2	+2	+2	+2	+2	10
Človek a príroda	Prvouka	1	2								3
	Prírodoveda			1+1	2						3
	Fyzika						2	1	2	1+1	7
	Chémia							2	2	1+1	6
	Biológia					2	1+1	2	1+1	1	7
Človek a spoločnosť	Vlastiveda			1	2						3
	Dejepis					1+1	1	1	1	2+1	8
	Geografia					2	1+1	1	1	1	7
	Občianska náuka						1	1	1	1	4
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9

Matematika a práca s informáciami	Matematika	4+1	4+1 +1	4+1 +1	4+1 +1	4 +1	4+1	4+1	4+1 +1**	5+1	43
	Informatika	+1	+1	1	1+1	1 +1	1	1+1	1		8
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie			1	1						2
	Technika					1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2	2	1	1	1	1	1	1	1	11
	Hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1		8
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
Spolu povinná časť		20	20	23	25	24	25	26	27	25	215
Voliteľné hodiny		2	3	2	1	3	4	4	3	5	27
Projektové hodiny		2	2	3	3	3/4*	1	1	3/4**	3/4***	
Spolu : povinná časť + voliteľné hodiny		22	23	25	26	27	29	30	30	30	242

*5.ročník - extra hodiny slovenského jazyka a literatúry sú v obidvoch piatackých triedach, extra hodina matematiky v jednej piatackej triede a extra hodina informatiky v druhej piatackej triede, v učebnom pláne sú tri hodiny, ale reálne v rozvrhu sú 4 extra hodiny

Pre žiakov so ŠVVP sa pridala 1 hodina predmetu Rozvíjanie špecifických funkcií – 4., 5. a 6.ročník.

**8.ročník - extra hodina slovenského jazyka a literatúry je v jednej ôsmackej triede, extra hodiny matematiky v obidvoch ôsmackých triedach a extra hodina biológie v druhej ôsmackej triede, v učebnom pláne sú tri hodiny, ale reálne v rozvrhu sú 4 extra hodiny

***9.ročník - extra hodiny slovenského jazyka a literatúry sú v obidvoch deviatackých triedach, extra hodiny matematiky v obidvoch deviatackých triedach, v učebnom pláne sú dve hodiny, ale reálne v rozvrhu sú 4 extra hodiny

5. VZDELÁVACIE OBLASTI A PRIEREZOVÉ TÉMY

5.1 Vzdelávacie oblasti

Súčasťou obsahu a vzdelávania sú na úrovni primárneho i nižšieho stredného vzdelávania prierezové tematiky, ktoré sa prelínajú cez vzdelávacie oblasti. Všetky prierezové tematiky tvoria podľa svojho obsahu integrovanú súčasť jednotlivých učebných predmetov a sú zahrnuté do učebných osnov týchto predmetov. Časť tematických okruhov je realizovaná na triednických hodinách.

Prierezové témy realizujeme formami - ako integrovaná súčasť vzdelávacieho obsahu oblastí vzdelávania a vhodných učebných predmetov, ako forma projektu (v rozsahu počtu hodín, ktoré sú pridelené téme) alebo ako kurz. Nevyhnutnou podmienkou účinnosti prierezovej tematiky je používanie aktivizujúcich, interaktívnych učebných metód.

Na úrovni primárneho a nižšieho stredného vzdelávania zavádza Štátny vzdelávací program do vyučovacieho procesu tieto prierezové tematiky:

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

MEDIÁLNA VÝCHOVA

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

DOPRAVNÁ VÝCHOVA – VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI

REGIONÁLNA VÝCHOVA A TRADIČNÁ ĽUDOVÁ KULTÚRA

Je zaradená do obsahu vzdelávania vzhľadom na to, že v súvislosti s globalizáciou sveta a migráciou obyvateľstva sa v školskom i verejnom prostredí stretávajú žiaci s rôznymi kultúrami či subkultúrami. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenal len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie.

Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať

do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení, a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí. Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Multikultúrnou výchovu sme prirodzene začlenili najmä do humanitných a spoločenskovedných predmetov – anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, slovenský jazyk a literatúra, dejepis, občianska výchova, geografia, výtvarná výchova, hudobná výchova, etická výchova, náboženská výchova.

5.2 MEDIÁLNA VÝCHOVA

Každý človek je v súčasnosti už od najútlejšieho detstva vystavený tlaku elektronických ale aj printových médií. Preto je nevyhnutné, aby sa dokázal v tejto problematike orientovať. Cieľom prierezovej tematiky zameranej na zvyšovanie mediálnych kompetencií žiakov je rozvinúť schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi, osvojiť si spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú), vedieť si vytvoriť ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií, rozvíjať schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Mediálnu výchovu sme začlenili najmä do predmetov slovenský jazyk a literatúra, etická výchova, náboženská výchova, informatika, dejepis, občianska výchova.

5.3 OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú.

Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedľovanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziludské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok). V tejto tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam a k rodinnej výchove.

Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Témy realizujeme prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

5.4 ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

Problém zachovania života na Zemi sa stáva globálnym problémom. Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi; poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta; pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu;

- rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu,
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu,
- vedieť hodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská,
- využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj pri prezentácii vlastnej práce.

V oblasti postojov a hodnôt nadobudne schopnosť:

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu,
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu,
- prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania smerom k životnému prostrediu,
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

Environmentálnu výchovu sa prelína všetkými predmetmi.

5.5 DOPRAVNÁ VÝCHOVA

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, cyklisti, cestujúci v prostriedkoch hromadnej alebo osobnej dopravy a pod. Okrem pozitívnych stránok má doprava a motorizmus aj veľa záporných stránok.

Neúmerný je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú deti v mladšom a staršom školskom veku. Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy.

Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou dopravnej výchovy v školách je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na detských dopravných ihriskách alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Ciele dopravnej výchovy na ZŠ sú zamerané na všetky tri oblasti osobnosti žiaka, na oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať. Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií :

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, ako chodec, cyklista, cestujúci (spolujazdec),
- naučiť deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

DOPRAVNÁ VÝCHOVA bude realizovaná formou špecializovaného kurzu počas školského roka v rozsahu 5 hodín teoretickej a praktickej prípravy.

5.6 OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

Ochrana života a zdravia (OŽZ) sa v našej škole realizuje prostredníctvom jednotlivých učebných predmetov ale aj samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier/cvičení v prírode a účelových cvičení. Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie. Snahou je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Prierezová téma sa zameriava na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. U žiakov by sa mal formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. K tomu je potrebné poskytnúť žiakom teoretické vedomosti, praktické poznatky, pomôcť im osvojiť si vedomosti a zručnosti v ochrane seba samého, vyškoliť ich v poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života, rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného citenia, formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

Prierezová téma sa realizuje obsahom:

- riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana,
- zdravotná príprava,
- pohyb a pobyt v prírode.

Prierezová tematika OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA s podtémami Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana, Zdravotná príprava a Pohyb a pobyt v prírode je realizovaná prostredníctvom jednotlivých učebných predmetov a ako samostatná organizačná forma vyučovania – didaktické hry/cvičenie v prírode v rozsahu 8 hodín teoretickej a 8 hodín praktickej činnosti, na II.stupni účelové cvičenie v rozsahu 10 hodín teoretickej a 10 hodín praktickej činnosti. Didaktické hry/Cvičenie v prírode a Účelové cvičenie sa uskutočňuje v mesiaci september a jún príslušného školského roka.

5.7 TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI

Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Ciele aj obsah prierezovej témy sú súčasťou viacerých predmetov.

Hlavným cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Výsledkom vzdelávania bude, že žiak vhodným spôsobom dokáže zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt, zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, pozná ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať, využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, napláňovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky a vie ich využiť pri vhodnom výbere témy, vie aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu.

Prierezová téma TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI bude zaradená a realizovaná v jednotlivých predmetoch.

5.8 REGIONÁLNA VÝCHOVA A TRADIČNÁ ĽUDOVÁ KULTÚRA

Prierezová téma Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenskej republiky. Nakoľko sa vláda Slovenskej republiky zaviazala realizovať Odporúčania na ochranu tradičnej kultúry a folklóru a Generálnou konferenciou UNESCO bol schválený: Dohovor o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva ako aj Dohovor o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov, odporúčame uvedenú prierezovú tému nenásilnou formou začleniť vo vyučovaní do viacerých predmetov, prostredníctvom ich obsahov ale aj formou projektov, exkurzií a pod.

Vhodnými sa javia najmä predmety výtvarná, hudobná, literárna a etická výchova, pracovné vyučovanie ale aj dejepis, prírodoveda, vlastiveda a geografia. V rámci školského vzdelávacieho programu môže byť obsah prierezovej témy zaradený do voliteľných vyučovacích predmetov, ako napr. regionálna výchova, regionálny dejepis, geografia, výtvarné spracovanie materiálu, zborový spev, detské hudobné divadlo, literárnodramatické divadlo a i. Cieľom zaradenia prierezovej témy do vyučovania je vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, stavitel'stva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov. Edukačná činnosť je zameraná na to aby žiaci v rámci regionálnej výchovy poznali históriu a kultúru vlastnej obce, mesta – na funkčné využívanie historických regionálnych ukážok: môj rodný kraj – kraj, kde žijem; škola a jej okolie; moja trieda; obec, v ktorej žijem; čo sa mi v našom kraji najviac páči; čím sa pýši naša obec (príbehy o rodákoch, pamätné miesta, sochy a i.), história, (osídlenie), povesti, piesne, šport a kultúra, osobnosti, ale aj súčasnosť vo všetkých smeroch napr. ekonomika); jej flóru a faunu – význam ochrany prírody, lesa, vody, živočíchov – objavujeme Slovensko – objavovanie a spoznávanie prírodných krás a zaujímavostí Slovenska; povestami opradené pohoria – cestujeme po Slovensku – oboznámenie sa s časťami Slovenska formou výletu; povesti z veľkých a starých miest Slovenska; zvyky a tradície; ľudia v mojom okolí (aj o úcte k starším obyvateľom); pripomíname si našich predkov – vychádzať z rodinného prostredia t.j. téma – RODINA – rodostrom rodiny, tradičné jedlá; stretnutia s pamätníkmi (starými rodičmi, známymi) na besedy; rozhovory so žiakmi o minulosti ich regiónu a pod. Vedieť sa orientovať v turisticky a historicky atraktívnych miestach Slovenska.

6. PREVENCIA ŠIKANOVANIA

Kľúčovou osobou v prevencii a boji proti šikanovaniu v škole je empatický, odborne pripravený pedagóg, ktorý má všestrannú podporu zodpovedných školských predstaviteľov.

Ministerstvo školstva vydalo Smernicu č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach. Smernica upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania detí a žiakov, možnosti

preventívneho pôsobenia a metódy riešenia šikanovania žiakov v nadväznosti na zodpovednosť školy a školského zariadenia podľa ustanovení školského zákona. Z dôvodu rozlíšenia, čo je a čo nie je šikanovanie, je potrebné venovať pozornosť definícii šikanovania.

Slovo šikanovanie pochádza z francúzskeho „chicane“, čo znamená **opakované zámerné** obťažovanie, prenasledovanie, týranie, manipulovanie, ponižovanie niekoho, kto sa nemôže alebo nedokáže brániť. Hlavným znakom šikanovania je nerovnováha moci/sily, pričom **zahŕňa všetky formy psychického a fyzického násillia** páchaného jedincom alebo skupinou voči obeti.

Za šikanovanie označujeme také správanie, keď jeden alebo viac žiakov **úmyselne a opakovane ubližuje** vybranému žiakovi, **robí (hovorí)** niečo, čo je mu **nepríjemné**.

Šikanovanie okrem toho, že ohrozuje duševné a fyzické zdravie žiaka, znižuje aj jeho výkon, má zásadný vplyv na jeho výchovno-vzdelávacie výsledky. Príčin šikanovania je viac - od tradičného tlaku spoločnosti (správať sa ako silný muž), motívu krutosti, ktorý spôsobuje potešenie pri utrpení inej osoby až po zvedavosť a nudu, spojenú s túžbou po vzrušujúcich zážitkoch.

Prevenca a samotné riešenie, resp. odstraňovanie šikanovania má pre školu strategický význam. Predchádzanie a boj proti šikanovaniu je jednou zo základných výchovných úloh školy, odhliadnuc od toho, že priamo súvisí aj so zaistením bezpečnosti školského prostredia, má navyše kľúčový význam pre vzdelávaciu činnosť školy.

Komplexná školská stratégia musí byť zmysluplná, nesmie byť len formálna, musí byť naplnená reálnymi činmi a mala by mať aj emocionálny rozmer, aby dokázala pôsobiť na zmenu postoja študentov k šikanovaniu.

7. FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ

Pre úspešnú realizáciu vzdelávania v oblasti finančnej gramotnosti je najdôležitejšie porozumenie podstate finančnej gramotnosti. Národný štandard finančnej gramotnosti (NŠFG) definuje finančnú gramotnosť ako „schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.“ PISA

definuje finančnú gramotnosť ako znalosť a pochopenie finančných pojmov a rizík; sú to schopnosti, motivácia a sebadôvera využívať získané vedomosti za účelom vykonávania efektívnych rozhodnutí v celom rade finančných súvislostí s cieľom zlepšiť finančnú situáciu jednotlivca i spoločnosti, a tým im umožniť účasť na ekonomickom dianí.

Každý absolvent daného stupňa vzdelávania musí byť s finančnou gramotnosťou v určenom rozsahu oboznámený, preto musí byť včlenená do vyučovania. Pri projektovaní vzdelávania musí byť akceptovaná skutočnosť, že finančná gramotnosť je uceleným systémom finančného vzdelávania, a preto je potrebné zohľadňovať nadväznosť medzi prvým a druhým stupňom základnej školy.

8. ČITATEĽSKÁ GRAMOTNOSŤ

Čitateľská gramotnosť je univerzálna technika, ktorá robí žiaka schopným nielen prečítať slová, vety a celé texty, ale aj pochopiť prečítané a ďalej s obsahom a získanými informáciami pracovať. Pri takomto chápaní problematiky čitateľskej gramotnosti nie je až tak veľmi dôležitá ani rýchlosť, ani plynulosť čítania, ale podstatné je porozumenie textu a používanie informácií z neho. Súčasťou čitateľskej gramotnosti je rozvoj komunikatívnych kompetencií žiaka, jeho čitateľské schopnosti a zručnosti, čitateľské návyky, záujmy, postoje, motivácia k čítaniu a získané vedomosti. Tieto aspekty je potrebné premietnuť nielen do osvojovania si poznatkov o jazyku (jazyková kompetencia), ale i o ich vhodnom použití v rôznych komunikačných situáciách (komunikačná kompetencia). Vytvoriť väčší priestor na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť a schopnosť argumentovať. Cieľom je rozvoj čitateľských a komunikačných schopností, ktoré presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu. Viesť žiakov ku konštruovanej a aktívnej účasti v procese učenia sa. Na jednotlivých vyučovacích predmetoch využívať inovačné metódy a formy práce, porovnávať informácie z rôznych zdrojov, využívať multimedialne programy, zaraďovať prácu s internetom s prepojením na bežný život, pracovať s nesúvislými textami akými sú mapy, grafy, tabuľky a vyvodzovať vzťahy medzi informáciami. Čitateľskú gramotnosť ako kompetenciu k celoživotnému učeniu rozvíjať na princípe

medzipredmetových vzťahov. Žiak si uvedomuje potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobnostného rozvoja, dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa, dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať, kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti Komunikačnú spôsobilosť a čitateľskú gramotnosť žiakov je potrebné rozvíjať vo všetkých všeobecno-vzdelávacích predmetoch. V pláne výchovno-vzdelávacej činnosti školy sú zahrnuté plánované aktivity na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti. Predmetové komisie a metodické združenia majú vo svojich plánoch zapracované opatrenia na zlepšenie čítania a čítania s porozumením a majú naplánované aktivity na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti a komunikačnej spôsobilosti vo vyučovacom i mimo vyučovacom čase. Vzhľadom na nižší počet žiakov v triedach sa využívajú diferencované úlohy a činnosti, žiaci sú vedení k čítaniu s porozumením, chápaniu a vysvetľovaniu obsahu zameraného na rozvíjanie komunikačných zručností žiakov. Do vyučovacieho procesu sa častejšie zaraďujú prácu vo dvojiciach, v skupinách a využíva sa diferenciácia úloh pre žiakov podľa ich schopností. Gramotnosť je jedným z najväčších úspechov akejkoľvek spoločnosti, je známkou civilizácie.

Naším cieľom je vrátiť žiakov späť ku knihe, naučiť ich čítaniu s porozumením a aby žiak:

- dokonale používal materinský jazyk a cudzí jazyk,
- vyjadroval svoj názor vhodným spôsobom a aby si ho vedel obhájiť,
- bol schopný vyjadriť svoje myšlienky a pocity,
- názory vyjadroval adekvátne,
- vhodne sa vyjadroval ku kritike a prijímal kritiku druhých,
- počúval a rešpektoval názory druhých,
- komunikoval v jednom cudzom jazyku a osvojil si základy druhého cudzieho jazyka,
- vedel vyhľadávať a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojil si metódy štúdia a práce s informáciami.

Na dosiahnutie lepších výsledkov žiakov v oblasti čitateľskej gramotnosti sa uskutočňujú nasledovné aktivity:

- účasť na ďalšom vzdelávaní pedagógov organizovaných metodicko-pedagogickým centrom,
- interné vzdelávanie pedagógov v jednotlivých predmetových komisiách a individuálne štúdium,
- odovzdávanie získaných poznatkov na zasadnutiach predmetových komisií a metodického združenia,
- ďalšie vzdelávanie učiteľov cudzích jazykov na zvýšenie odbornej spôsobilosti,
- otvorené hodiny orientované na metódy rozvoja čitateľskej gramotnosti,
- zlepšovanie kvality jazykového vyučovania, výstupných vedomostí a komunikačných schopností žiakov v cudzom jazyku,
- používanie pracovných zošitov zameraných na rozvoj čitateľskej gramotnosti,
- využívanie školskej knižnice ako centra rozvoja čitateľských zručností,
- pravidelné dopĺňanie knižničných jednotiek a výukových programov.

9. ĽUDSKÉ PRÁVA, PRÁVA DETÍ, DISKRIMINÁCIA, NÁRODNOSTNÉ MENŠINY, CUDZINCI

Ľudské práva:

1. V súlade s medzinárodnými záväzkami SR v problematike ľudských práv a Celoštátnou Stratégiou ochrany a podpory ľudských práv v SR, schválenou vládou SR uznesením číslo 71/2015:

- a) naďalej uskutočňovať Olympiádu ľudských práv pre žiakov základných škôl
- b) výchovu k ľudským právam v triede a škole usmerňovať tak, aby sa stala integrálnou súčasťou celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv, aby podporila hodnotu človeka ako ľudského jedinca a rozvoj medziľudských vzťahov v demokratickej spoločnosti,
- c) vzhľadom na potrebu plánovania procesu výchovy k ľudským právam ich ochranu a implementáciu zabezpečiť efektívnou spoluprácou školy, zákonných zástupcov, mimovládnych organizácií a miestnej komunity,
- d) zapájať deti a žiakov do aktivít v oblasti výchovy k ľudským právam organizovaním besied, súťaží, stretnutí, tematických výstav, návštev divadelných predstavení s tematikou ľudských práv,

e) vytvoriť podmienky na zabezpečenie kontinuálneho vzdelávania na získanie multietnických a multikultúrnych kompetencií učiteľov,

f) vytvárať priaznivé multikultúrne prostredie v školách (prostredníctvom chápaného a kritického spôsobu štúdia jednotlivých kultúr napomôcť žiakom porozumieť iným kultúram).

2. Do ŠkVP zapracovať povinné témy súvisiace s multikultúrnou výchovou, výchovou v duchu humanizmu a so vzdelávaním v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, práv osôb so zdravotným postihnutím, rovnosti muža a ženy, predchádzania všetkým formám diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu, intolerancie, extrémizmu a rasizmu a v oblasti problematiky migrácie.

3. Viesť žiakov k aktívnej účasti pri kreovaní žiackej školskej rady a podporovať participáciu žiakov a ich zákonných zástupcov na tvorbe školského poriadku; pristupovať dôsledne k napĺňaniu výchovy k ľudským právam.

4. Odporúčame školám zapojiť sa do aktivít Štruktúrovaného dialógu s mladými ľuďmi, ktorý zabezpečuje konzultácie s mladými ľuďmi pre formovanie politiky EÚ a SR v oblasti mládeže, a zároveň je príspevkom k výchove k demokratickému občianstvu.

5. V súlade so Stratégiou SR pre mládež na roky 2014-2020 a Národným akčným plánom pre deti využiť vo výchovno- vzdelávacom procese informácie a metodické námety orientované na globálne témy a hodnotovú výchovu vo výučbe rôznych vyučovacích predmetov a odbornometodický materiál Globalizácia, aktívne ľudské práva, radikalizmus, extrémizmus, migračná kríza. V textoch pod názvom „Nové výzvy a potreby globalizovaného sveta vo vzdelávaní“ alebo „Ako reagovať v škole na tieto naliehavé a aktuálne témy“ sú odborné informácie, metodické i praktické námety a tiež podnetné inšpirácie a zdroje na uvedené témy.

6. Školám sa odporúča využívať pri výchove a vzdelávaní manuál k tolerancii a ľudským právam KOMPAS a KOMPASITO.

7. Poskytnúť žiakom informácie o inštitúciách a mimovládnych neziskových organizáciách pôsobiacich v oblasti ochrany ľudských práv (verejný ochranca práv, prokuratúra, komisár pre deti) a o možnosti vykonávať dobrovoľnícku činnosť v lokalite školy, komunite, regióne.

Práva detí :

1. V pedagogickom procese rešpektovať Dohovor o právach dieťaťa. Veku primeranou formou oboznamovať deti a žiakov s ich právami a povinnosťami v zmysle tohto dokumentu s využívaním aktivizujúcich metód.
2. Odporúča sa veku primeraným spôsobom informovať žiakov o zmysle a príslušných ustanoveniach Opčného protokolu k Dohovoru o právach dieťaťa o účasti detí v ozbrojených konfliktoch, Opčného protokolu k Dohovoru o právach dieťaťa o predaji detí, detskej prostitúcii a detskej pornografii, Opčného protokolu o procedúre oznámení, o Dohovore Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním a Dohovore o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „Dohovor“).
3. V súlade s Koncepciou boja proti extrémizmu na roky 2015-2019 sa odporúča využiť metodické materiály na www.minedu.sk, www.statpedu.sk a www.vudpap.sk .“
4. Podporovať podvedomie o schopnostiach a prínose osôb so zdravotným postihnutím, podporovať uznávanie zručností, predností a schopností osôb so zdravotným postihnutím ako aj ich prínosu pre pracovisko a trh práce.
5. Do ŠkVP zapracovať povinné témy súvisiace s právami dieťaťa, ako aj výchovy k demokratickému občianstvu a prevencie násilia, xenofóbie, antisemitizmu, intolerancie a rasizmu.

Diskriminácia:

1. V školách a školských zariadeniach dôsledne uplatňovať **zákaz všetkých foriem diskriminácie a segregácie**. Eliminovať nežiaduce javy, akými sú priestorové, organizačné, fyzické a symbolické vylúčenie alebo oddelenie rómskych detí a žiakov v dôsledku ich etnickej príslušnosti (často v kombinácii so sociálnym znevýhodnením) od ostatných detí a žiakov. Vytvárať vhodné podmienky na ich vzdelávanie v školách a triedach spolu s majoritnou populáciou.

Národnostné menšiny:

1. Zabezpečiť poskytnutie informácie zákonným zástupcom o možnostiach voľby školy s vyučovacím jazykom národnostných menšín alebo s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny, v prípade záujmu zabezpečiť takéto vzdelávanie.

Cudzinci:

1. Podporovať vzdelávanie učiteľov v oblasti interkultúrneho vzdelávania so zameraním na deti cudzincov a azyľantov a prispieť k skvalitneniu procesu ich integrácie do spoločnosti.

2. V spolupráci s mimovládnyimi organizáciami a inými inštitúciami realizovať osvetovú činnosť, aktivity, prednášky a besedy zamerané na zvýšenie informovanosti detí a žiakov o migrantoch.

10. UČEBNÉ OSNOVY

10.1 ISCED I

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Osnovy
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	1. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. 2. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. 3. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. Časová dotácia je navýšená o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá sa použije na zmenu kvality výkonu vo vybraných oblastiach. 4. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Anglický jazyk	1. a 2. ročník – Nový predmet – vlastné učebné osnovy. 3. a 4. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Matematika a práca s informáciami	Matematika	1. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. 2. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. Časová dotácia je navýšená o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá sa použije na zmenu kvality výkonu vo vybraných oblastiach. 3. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. Časová dotácia je navýšená o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá sa použije na zmenu kvality výkonu vo vybraných oblastiach. 4. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. Časová dotácia je navýšená o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá sa použije na zmenu kvality výkonu vo vybraných oblastiach.
	Informatika	1. a 2. ročník – Nový predmet – vlastné učebné osnovy. 3. a 4. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Človek a príroda	Prvouka	1. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. 2. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Prírodoveda	3. a 4. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	3. a 4. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Človek a	Etická	1.,2.,3. a 4. ročník - Učebné osnovy sú totožné so

hodnoty	výchova	vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Náboženská výchova	1.,2.,3. a 4. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	3. a 4. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1.,2.,3. a 4. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Hudobná výchova	1.,2.,3. a 4. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	1. ,2.,3. a 4. ročník - Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.

Pozn. podrobné učebné osnovy v prílohách

10.2 ISCED II

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Osnovy
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	5.,6.,8.,9..ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. 7.ročník učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. Časová dotácia je navýšená o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá sa použije na zmenu kvality výkonu vo vybraných oblastiach.
	Anglický jazyk	5.,6.,7.,8.,9..ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Nemecký/Ruský jazyk	5.,6.,7.,8.,9. ročník – Nový predmet – vlastné učebné osnovy. / príloha. Časová dotácia je navýšená o 2 vyučovacie hodiny.
Matematika a práca s informáciami	Matematika	5. a 9.ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. V 6.až 8.ročníku učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. Časová dotácia je navýšená o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá sa použije na zmenu kvality výkonu vo vybraných oblastiach.
	Informatika	5.,6.,7.,8..ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Človek a príroda	Fyzika	6.,7.,8.ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. V 9.ročníku učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. Časová dotácia je navýšená o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá sa použije na zmenu kvality výkonu vo vybraných oblastiach.
	Chémia	7. a 8.ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. V 9.ročníku učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. Časová dotácia je navýšená o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá sa použije

		na zmenu kvality výkonu vo vybraných oblastiach.
	Biológia	5.,6.,7.,8.,9..ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Človek a spoločnosť	Dejepis	6.,7.,8.ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. V 5. a 9.ročníku učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. Časová dotácia je navýšená o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá sa použije na zmenu kvality výkonu vo vybraných oblastiach.
	Občianska náuka	6.,7.,8.,9.ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Geografia	5.,7.,8.,9..ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. 6. ročník učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. Časová dotácia je navýšená o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá sa použije na zmenu kvality výkonu vo vybraných oblastiach.
Človek a hodnoty	Etická výchova	5.,6.,7.,8.,9.ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Náboženská výchova	5.,6.,7.,8.,9.ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Človek a svet práce	Technika	5.,6.,7.,8.,9.ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	5.,6.,7.,8.,9.ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Hudobná výchova	5.,6.,7.,8.ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	5.,6.,7.,8.,9.ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.

Pozn. podrobné učebné osnovy v prílohách